

ÅRSRAPPORT 2015

Innhold

Om Kredittforeningen for Sparebanker (KfS)	3
Styrende organer og organisasjon	7
Finansielle hovedtall	8
Årsberetning	9
Regnskaps- og notehenvvisning	15
Resultatregnskap	16
Balanse	17
Kontantstrømoppstilling	19
Noter til regnskapet	20
Vedtekter	42

Om Kredittforeningen for Sparebanker (KfS)

Visjon og mål

Selskapets visjon er å være en ledende leverandør av kreditt til mindre og mellomstore norske sparebanker.

KfS utsteder obligasjoner i kapitalmarkedet og låner midlene ut til sparebankene. Dette bidrar til bedre tilgang på langsiktige lån for bankene til konkurransedyktige vilkår.

Etablering

KfS ble stiftet i 2004. Eierandelskapitalen på kr 50 mill. ble tegnet av 49 sparebanker og Eiendoms kreditt AS. KfS er registrert med organisasjonsnummer 986 918 930.

Offentlig godkjenning og tilsyn

KfS har konsesjon som kredittforetak. Finanstilsynet fører tilsyn med virksomheten. Vedtektene kan ikke endres uten Finanstilsynets godkjenning.

Utlån

Lån gis som gjeldsbrevlån direkte til bankene. Lån til bankene blir gitt med like lang løpetid som de korresponderende innlån. Normal løpetid er mellom ett og fem år. Lånene løper uten avdrag til forfall. Produktene er standardiserte, normalt med rentefastsettelse for tre måneder.

Styret fastsetter en kredittramme. For å få kredittramme må en bank ha rating på BBB- eller bedre i et flertall av de ratinger som KfS bruker ved kredittvurdering og rangering av bankene. For tiden anvendes fem ulike ratinger. En bank vil likevel kunne bli nektet lån dersom særlige risikoforhold tilsier det. Allerede innvilgede lån løper imidlertid til forfall.

Etter de regler styret har fastsatt kan en bank få kredittramme på inntil bankens tellende ansvarlige kapital dog begrenset av den ansvarlige kapital i KfS.

Den enkelte bank må, innenfor sin samlede kredittramme, fordele sine låneopptak i KfS på flere ulike forfallstidspunkter for å redusere refinansieringsrisikoen. For tiden gjelder at lån som forfaller på et bestemt tidspunkt ikke skal utgjøre mer enn 1/3 av tellende ansvarlig kapital i banken, maksimert til 2/3 av KfS sin ansvarlige kapital på det tidspunkt lånet ble innvilget.

Ved utbetaling trekkes et medlemsinnskudd på minimum tre prosent av lånebeløpet. Ved innfrielse blir medlemsinnskuddet tilbakebetalt under forutsetninger gitt i vedtektene.

KfS er et non-profit foretak. Marginen på utlån legges på et nivå som dekker kostnader, utbytte på egenkapitalbevis kapitalen og skatt.

Det prisdifferensieres mellom låntakerne i forhold til kreditt- og likviditetsrisiko.

Innlån

Utlånene finansieres ved utstedelse av obligasjonslån i det innenlandske markedet. Dersom muligheten åpner seg kan det bli aktuelt å bruke de internasjonale kapitalmarkeder. Obligasjonslån vil som hovedregel bli notert på Nordic ABM.

De viktigste kjøperne av obligasjonslån og sertifikater er pengemarkeds- og obligasjonsfond, forsikringsselskaper, pensjonskasser og banker.

All gjeld i KfS, unntatt ansvarlig lån, er likestilt.

For at KfS skal misligholde lån må samtlige av følgende forhold inntreffe:

- a) En eller flere av sparebankene misligholder sine forpliktelser
- b) Banken som misligholder blir
 - 1) ikke overtatt av annen bank og
 - 2) ikke reddet av sikringsfond eller myndighetene og banken blir satt under offentlig administrasjon og det vedtas at også bankens senior kreditorer må ta tap.
- c) Bankens senior kreditorer må påføres tap utover medlemsinnskuddets størrelse (minimum tre prosent) før KfS får et reelt tap fordi medlemsinnskuddet på tre prosent ikke betales tilbake ved mislighold.
- d) Det reelle tapet som blir påført KfS må:
 - 1) overstige resultat før tap, deretter
 - 2) overstige alle medlemsinnskuddene på minimum tre prosent, deretter
 - 3) overstige egenkapitalbeviskapitalen på kr 50 mill., annen egenkapital og eventuelle ansvarlige lån.
- e) KfS sine eiere og medlemsbanker velger ikke å oppkapitalisere foretaket, men lar den heller bli satt under administrasjon.

Kapitalforvaltning

I forvaltning av egne midler legger KfS stor vekt på sikkerhet og forutsigbar avkastning. Midlene plasseres derfor i det vesentligste i utlån til / innskudd i bank og omsettelige rentebærende papirer av god kvalitet.

Soliditet

Den ansvarlige kapital i KfS kan bestå av medlemsinnskudd, egne fond, egenkapitalbeviskapital, fondsobligasjonskapital og ansvarlige lån. Medlemsinnskudd på minimum tre prosent trekkes ved utbetaling av lån og tilbakebetales etter innfrielse av lånene under forutsetninger gitt i vedtektene. Således blir KfS automatisk kapitalisert opp etter hvert som utlånsportefølje og forvaltningskapital øker. Under forutsetning av at det ikke oppstår tap som ikke kan dekkes av løpende inntjening, vil ren kjernekapitaldekning ikke kunne komme lavere enn ca. 15 prosent.

Kapitaldekning, uten hensyn til ansvarlige lån, er beregnet å utvikle seg omtrent slik:

<u>Forvaltningskapital</u>	<u>Kapitaldekning</u>
5 milliarder kroner	19,0 %
10 milliarder kroner	16,7 %
15 milliarder kroner	15,9 %

Beregningen er basert på at medlemsinnskudd knyttet til siste års innfrielse er blitt tilbakebetalt. Før tilbakebetaling vil kapitaldekningen være høyere.

Juridisk struktur

I tillegg til konsesjon som kredittforetak, er KfS organisert som en kredittforening etter samvirkeprinsipper. I et slikt foretak vil ikke avkastning på egenkapitalen, men brukernytten være det bærende motiv for virksomheten. Brukerne, eller medlemmene, vil i fellesskap være eiere av foretaket uten at det enkelte medlem har eierskap til noen definert andel av egenkapitalen.

Styrende og kontrollerende organer

Representantskapet er foretakets høyeste organ. Finanstilsynet har gitt dispensasjon til at representantskapet kan bestå av åtte medlemmer. Det velges fire varamedlemmer.

To av representantskapets medlemmer og ett av varamedlemmene skal velges av egenkapitalbeviserne.

Styret består av minst fem og høyst syv medlemmer som velges for to år om gangen og inntil to varamedlemmer som velges for ett år. Minst en fjerdedel av styrets medlemmer må tilfredsstille kravet om ikke å være ansatt eller ha tillitsverv i andre finansforetak.

Kontrollkomiteen har frem til den ble avviklet ved utgangen av året bestått av tre medlemmer og ett varamedlem.

I løpet av 2016 vil gjeldende organisering av styrende og kontrollerende organer bli ytterligere endret som følge av tilpasninger til ny finansforetakslov.

Administrasjonssamarbeid

For å kunne tilby medlemsbankene attraktive lånevilkår er det av stor betydning at foretaket drives med lave kostnader. Det er relativt få men store transaksjoner som krever høy kompetanse. KfS har funnet det formålstjenlig å inngå avtale om administrasjonssamarbeid med Eiendoms kreditt AS som samlet har nødvendig kompetanse, ressurser og systemer til å håndtere foretakets behov. Avtalen er godkjent av Finanstilsynet.

Avtalen om samarbeid som er inngått mellom KfS og Eiendoms kreditt AS innebærer samlokalisering, samme IT-plattform og IT-systemer.

Ledelsen i KfS

Administrerende direktør er Trond Tostrup (71) i deltidsstilling. Han kom i 2011 fra stillingen som administrerende banksjef gjennom 23 år i Sparebanken Øst. Han var banksjef i Bergen Bank 1981 – 1988. Han var styremedlem i KfS fra 2004 og styreformann fra 2006 til 2011.

Økonomi- og finansdirektør er Lars W. Lynngård (55) i deltidsstilling. Han er siviløkonom og har vært ansatt i Eiendoms kreditt fra 1998. Før det har han vært ansatt i Vestenfjelske Bykreditt AS fra 1987 til 1996 som bl.a. finanssjef og i Norges kreditt AS som avdelingsdirektør fra 1996 til 1998.

Leder for compliance er Ann Cathrine Lerstad (37) i deltidsstilling fra 2015. Hun er advokat og har vært ansatt i Eiendoms kreditt fra 2014. Før det har hun vært ansatt i juridiske stillinger i Advokatfirmaet Riisa & Co, DNB og Vital Forsikring ASA.

I tillegg er administrerende direktør Jan Kaare Hellevang (51) i Eiendoms kreditt AS involvert i driften av KfS som følge av administrasjonssamarbeidet med Eiendoms kreditt. Han har befalsutdannelse fra Sjøforsvaret, Bachelor of Management fra Handelshøyskolen BI og Executive Mastergrad innen Strategisk ledelse, Prosjektledelse og Strategisk markedsføring samme sted. Han har tidligere innehatt stillinger som blant annet adm. direktør i Vesta Finans AS / Skandiabanken Bilfinans AS og som salgssjef Norge, Skandiabanken AB Norge. Han har fra 2005 hatt ledende stillinger innenfor Gjensidige, senest som adm. direktør i Gjensidige Bank ASA hvor han ledet etablering og oppbygging av banken. Han ledet der også etablering og oppbygging av datterselskapet Gjensidige Bank Boligkreditt AS.

Styrende organer og organisasjon

Representantskapet

Medlemmer	Stilling
Arvid Andenæs (formann)	Adm. banksjef, Sparebanken Sogn og Fjordane
Alf Inge Flokketvedt (nestformann)	Adm. banksjef, Skudenes & Aakra Sparebank
Rune Ramsvik	Banksjef, Etne Sparebank
Per Olav Nærestad	Banksjef, Arendal og Omegns Sparekasse
Svein Ivar Førland	Adm. banksjef, Sandnes Sparebank
Solveig Midtbø	Tidl. adm. dir., Sparebank 1 Søre Sunnmøre
Egil Møkleiv	Direktør, Sparebanken Vest
Bjørn A. Riise	Banksjef, Klæbu Sparebank
Varamedlemmer	Stilling
Arild Bjørn Hansen	Banksjef, Sparebank 1 Østfold Akershus
Harald Flaa	Banksjef, Birkenes Sparebank
Dag Sandstå	Banksjef, Tysnes Sparebank
Kim F. Lingjærde	Banksjef, Fana Sparebank

Kontrollkomiteen

Medlemmer	Stilling
Aage Kolderup Michelsen	Senioradvokat, Advokatfirma Simonsen Vogt Wiig
Kjell Jostein Bø	Banksjef, Voss Sparebank
Odd Einar Folland	Adm. dir., Sparebank 1 Nordvest
Varamedlem	Stilling
Arne Martin Laukvik	Adm.banksjef, Hegra Sparebank

Revisor

Ernst & Young AS v/statsautorisert revisor Karl Erik Svanevik
Thormøhlens gate 53 D, Postboks 6163 Postterminalen, 5892 Bergen

Styret

Medlemmer	Stilling
Peter Frølich, (styreleder)	Advokat/partner, Advokatfirma Wikborg, Rein & Co.
Oddstein Haugen (nestleder)	Banksjef, Luster Sparebank
Anne Maria Langeland	Daglig leder, Vangen Elektriske AS
Knut Oscar Fleten	Adm. banksjef, Sparebank 1 Hallingdal Valdres
Tore Karlsen	Banksjef, Harstad Sparebank
Varamedlem	Stilling
Susanna Poulsen	Banksjef, Hjelmeland Sparebank
Anne Grethe Sund	Banksjef, Lillesands Sparebank

Ledelsen i KfS

Navn	Stilling
Trond Tostrup	Adm. direktør
Lars W. Lynngård	Økonomi- og finansdirektør
Ann Cathrine Lerstad	Leder compliance

Finansielle hovedtall

Resultat (i hele 1000 kr)	2015	2014	2013
Netto renteinntekter	6 600	7 540	6 736
Driftskostnader	4 205	4 368	4 272
Nedskrivning/tilbakeføring av nedskrivning på obligasjoner	-716	3	293
Resultat av ordinær drift/resultat før skatt	1 679	3 175	2 757
Skattekostnad	578	911	1 039
Resultat etter skatt	1 102	2 263	1 718
Renterefusjon	261	896	1 915

Balanse (i hele 1000 kr)	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Sikringsobligasjoner, kortsiktige plasseringer og diverse fordringer	279 156	284 434	259 629
Brutto utlån	5 579 000	6 123 000	6 636 000
Immaterielle eiendeler	626	1 127	1 852
Sum eiendeler	5 858 782	6 408 561	6 897 481
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	5 533 157	6 017 722	6 522 718
Annen gjeld	37 038	54 659	70 475
Andre avsetninger	320	944	1 963
Ansvarlig lånekapital	0	0	247 620
Bokført egenkapital	288 268	335 236	54 706
Forvaltningskapital	5 858 782	6 408 561	6 897 481
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	6 037 676	6 665 653	6 809 168
Risikovektet balanse	1 309 496	1 491 460	1 423 594
Tellende ansvarlig kapital	287 644	334 109	300 474
Kjernekapital	237 644	284 109	176 664

Nøkkeltall (i % av GFK)	2015	2014	2013
Netto renteinntekter	0,11 %	0,11 %	0,10 %
Renterefusjon	0,00 %	0,01 %	0,03 %
Driftskostnader	0,07 %	0,07 %	0,06 %
Resultat før skatt	0,03 %	0,05 %	0,04 %
Resultat etter skatt	0,02 %	0,03 %	0,03 %
Kapitaldekning	21,97 %	22,40 %	21,11 %

Årsberetning

Resultatregnskapet

KfS er et non-profit foretak hvor formålet er å skaffe medlemsbankene så gunstige innlån som mulig. Deler av resultatet blir derfor tilbakebetalt til låntakerne i form av renterefusjon. Det gis ikke renterefusjon på lån gitt etter 2011. Endelig beslutning om utbetaling av renterefusjonen foretas først ved disponering av resultatet ved utgangen av året.

Årsregnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Tall for 2014 er angitt i parentes.

Resultat av ordinær drift etter skatt ble kr 1,10 mill. (2,26). Dette resultatet utgjør 0,02 prosent (0,03) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Netto renteinntekter ble kr 6,60 mill. (7,54). Regnet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør netto renteinntekter 0,11 prosent (0,13). Lavere netto renteinntekter i 2015 skyldes lavere utlånsportefølje og effekten av et fallende rentenivå.

KfS holder en andel av sine likviditetsreserver i form av obligasjoner utstedt av norske banker. Som følge av betydelig økte kredittpåslag i obligasjonsmarkedet i andre halvår har markedsverdien på obligasjonene falt. Porteføljen ble nedskrevet med kr 716 205 i fjerde kvartal. Tilsvarende tall for 2014 var en inntektsføring på kr 3 300.

Lønn og generelle administrasjonskostnader utgjorde kr 4,04 mill. (4,15). Totale driftskostnader ble kr 4,21 mill. (4,37). Dette utgjorde 0,07 prosent (0,07) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Resultatet før skatt ble kr 1,68 mill. (3,18) og utgjør 0,03 prosent (0,05) av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Årets skattekostnad utgjør kr 0,58 mill. (0,91). Årets resultat etter skatt ble kr 1,10 mill. (2,26)

Disponering av resultatet

Av årets resultat foreslås kr 1,00 mill. avsatt til utbytte (2 prosent) og de resterende kr 0,10 mill. foreslås overført til annen egenkapital. Annen egenkapital utgjør etter dette kr 5,32 mill.

Utlånsutvikling

Det ble i 2015 utbetalt nye lån til sparebanker på til sammen kr 1 167 mill. Samtidig ble det innfridd utlån med til sammen kr 1 711 mill. Samlet fikk KfS en reduksjon i utlånsporteføljen på kr 544 mill. i 2015. Ved årsskiftet er det 50 sparebanker som er låntakere i foretaket med til sammen 129 lån på samlet kr 5 579 mill.

Innlån

Det er i 2015 emittert obligasjoner for kr 905 mill. I tillegg er det emittert sertifikatlån for kr 345 mill. Gjennomsnittlig løpetid i innlånsporteføljen er redusert i 2015. Denne utviklingen reflekterer ikke et ønske fra sparebankene om kortere løpetid på sine lån i KfS, men heller at et vanskelig innlånsmarked høsten 2015, både i form av dyrere innlån og mindre tilgang på innlån med lang løpetid, styrte bankene mot å ta lån med kortere løpetid.

KfS ønsker å bidra til at obligasjoner utstedt av foretaket oppfattes som attraktive verdipapirer. Dette søkes oppnådd ved utstedelse av obligasjoner i store serier, med varierende løpetider og rentebetingelser, og ved at obligasjonene blir noterte på Nordic ABM. I tillegg prøver KfS å bidra til likviditet i obligasjonslånene primært gjennom tilbakekjøp av obligasjoner med kort tid til forfall.

Kapitalforvaltning

Som følge godt sammenfall i avdragsprofil på innlån og utlån har KfS ikke behov for å holde store likviditetsreserver. KfS sin kapital plasseres i utlån, bankinnskudd og i rentebærende papirer utstedt av den norske stat, multinasjonale investeringsbanker (AAA), kommuner, banker, kredittforetak, samt av solide norske ikke finansielle foretak innenfor fastsatte kredittrammer. KfS har ikke investert i aksjer eller egenkapitalbevis.

Kapitalforvaltning (mill. kroner per 31.12)

Risikovekt	Debitorgruppe	2015	2014
0 %	Stats- og statsgarantert obligasjon	35	35
10 %	Bank og finansobligasjoner (OMF)	35	
20 %	Bankinnskudd	49	98
20 %	Bank- og finansobligasjoner	49	10
50 %	Bank- og finansobligasjoner	55	75
100 %	Ansvarlig lån i bank	21	15
	Totalt	244	233

Risiko og risikostyring

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring og kontroll av risiko. KfS legger vekt på at de ulike typer risikoer som foretaket er eksponert for gjennom driften, blir identifisert og målt. Foretaket har retningslinjer for styring og kontroll av de ulike risikoområder, og risikoforhold blir jevnlig rapportert til styret. Administrasjonen har ansvaret for den daglige risikostyringen som utøves gjennom instruksjer, rapporter og kontrollaktiviteter. Den samlede risikoeksponeringen i KfS anses som lav.

Det foretas en årlig gjennomgang av risikostyring og internkontroll. Internkontrollen blir rapportert til styret av daglig leder og internkontrollansvarlig. Ekstern revisor avgir uttalelse til styret om foretakets internkontroll. Dette blir så gjennomgått av styret og revisjonsutvalget.

Med virkning fra 2016 får foretaket en samlet compliance- og risikokontrollfunksjon, som skal være uavhengig av operative funksjoner.

Kredittrisiko

KfS har risiko knyttet til den enkelte banks evne til å betjene sine lån. Med det tilsyn som bankene i dag er underlagt, anses risikoen for betalingsmislighold og tap som meget lav.

Markedsrisiko

KfS er eksponert for markedsrisiko gjennom plassering av overskuddslikviditet og gjennom bruk av sikringsinstrumenter. Det er etablert rammer for markedsrisiko knyttet til kredittrisiko, spreadrisiko og rentesrisiko

på finansielle plasseringer. I kredittrammene inngår også eksponering for motpartsrisiko i derivatkontrakter. Alle derivatkontrakter per 31.12.2015 var rentebytteavtaler i norske kroner.

KfS har ingen handelsportefølje i finansielle instrumenter. Obligasjoner og sertifikater holdes enten som likviditetsreserver eller som sikringsinstrumenter. Likviditetsreservene er definert som "bankportefølje" og bokføres etter porteføljeprinsippet til laveste verdi av bokført verdi eller markedsverdi. Likviditetsporteføljen av obligasjoner hadde per 31.12.2015 en gjennomsnittlig restløpetid på 2,27 år.

Renterisiko

KfS har ikke nevneverdig renterisiko. Alle innlån løper med flytende rente eller er konvertert til flytende rente gjennom rentebytteavtaler. Alle utlån er gitt med flytende rente.

Valutarisiko

KfS har hele sin virksomhet i norske kroner og har derfor ingen valutarisiko.

Refinansierings- og likviditetsrisiko

I KfS er det naturlig å skille mellom refinansieringsrisiko og likviditetsrisiko. Utlån til bankene blir gitt med like lang løpetid som de korresponderende innlån. KfS har ingen plikt til å sikre refinansiering av bankenes lån og foretaket har derfor ingen refinansieringsrisiko.

Likviditetsrisiko er primært knyttet til muligheten for at en eller flere banker ikke klarer å innfri lån på forfallsdato. I tillegg har man risikoen for feil i den enkelte bank som gir forsinket tilbakebetaling.

Lav likviditetsrisiko er et viktig element for KfS. Det er derfor etablert retningslinjer, oppfølgingsprosedyrer og andre tiltak, herunder krav til likviditetsreserver, som skal bidra til å sikre obligasjonseierne rettidig betaling.

For beskrivelse av øvrige risikoområder og oppfølging av disse vises til note 2.

Egenkapitalbeviskapital og egenkapitalbevisiere

KfS har en egenkapitalbeviskapital på 50 millioner kroner fordelt på 50 000 egenkapitalbevis pålydende 1 000 kroner.

Egenkapitalbevisene er ved utgangen av 2015 eiet av til sammen 45 sparebanker og Eiendoms kreditt.

Egenkapitalbevisenes omsettelighet er begrenset og betinget av samtykke fra KfS sitt styre. Egenkapitalbevisene er registrert i Verdipapirsentralen. Egenkapitalbevisene er ikke børsnotert.

Etter vedtektsendringer i 2014 ble medlemsinnskuddene definert som selskapets rene kjernekapital.

Egenkapitalbeviskapitalen har prioritet foran medlemsinnskudd og egne fond og inngår som tilleggskapital i kapitaldekningsberegningen.

Egenkapitalbeviserne med antall egenkapitalbevis er per 31.12.2015:

Arendal og Omegns Sparekasse	740	Skudenes & Aakra Sparebank	560
Aurland Sparebank	460	Sparebank 1 Buskerud-Vestfold	920
Aurskog Sparebank	920	Sparebank 1 Nordvest	1 380
Berg Sparebank	460	Sparebank 1 Nøtterøy-Tønsberg	920
Blaker Sparebank	460	Sparebank 1 Ringerike-Hadeland	920
Eiendomskreditt AS	5 000	Sparebank 1 Søre Sunnmøre	920
Etne Sparebank	550	Sparebank 1 Østfold Akershus	1 380
Evje og Hornnes Sparebank	460	Sparebanken Hedmark	920
Fana Sparebank	920	Sparebanken Hemne	550
Flekkefjord Sparebank	920	Sparebanken Narvik	920
Haltdalen Sparebank	920	Sparebanken Sogn og Fjordane	3 220
Harstad Sparebank	920	Sparebanken Telemark	920
Haugesund Sparebank	920	Sparebanken Vest	4 140
Hegra Sparebank	690	Sparebanken Øst	2 760
Helgeland Sparebank	1 840	Spareskillingsbanken	920
Hjelmeland Sparebank	920	Søgne og Greipstad Sparebank	1 200
Klæbu Sparebank	920	Jæren Sparebank	920
Larvikbanken	920	Tolga-Os Sparebank	690
Lillesands Sparebank	460	Valle Sparebank	460
Luster Sparebank	460	Vik Sparebank	920
Meldal Sparebank	460	Voss Sparebank	1 840
Sparebank 1 Modum	920	Ørland Sparebank	460
Neset Sparebank	460	Åfjord Sparebank	460

Det har ikke vært endringer i eiersammensetningen etter årsskiftet.

Soliditet

Ved tilpasning til CRD IV og Basel III om kapitaldekning var det nødvendig å endre vedtektene i KfS. Dette ble gjennomført i representantskapsmøte den 7.4.2014 og godkjent av Finanstilsynet den 20.5.2014.

Vedtektsendringene gjør at prioriteten mellom de forskjellige elementene i den ansvarlige kapitalen har endret seg.

Medlemsinnskuddene som tidligere var å anse som ansvarlig lånekapital, men som kunne regnes med i ren kjernekapital med 50 prosent og i tilleggskapitalen med 50 prosent, er nå den del av den ansvarlige kapitalen som har dårligst prioritet og hele medlemsinnskuddet teller med som ren kjernekapital.

Ved utbetaling av lån fra KfS trekkes det minimum 3 prosent medlemsinnskudd. Medlemsinnskuddet inngår i foretakets egenkapital. Medlemsinnskudd utgjorde kr 232,9 mill. per 31.12.2015.

Foretaket har i tillegg en egenkapitalbeviskapital på kr 50 mill. Egenkapitalbeviskapitalen teller med i kapitaldekningen som tilleggskapital.

Samlet egenkapital utgjør inklusiv overkurs og opptjent egenkapital kr 288 mill.

Dette gir en kapitaldekning på 21,97 prosent (22,40) og en ren kjernekapitaldekning på 18,15 prosent (19,05).

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen utgjorde kr 5,86 mrd. (6,41) ved utgangen av 2015.

Personale og arbeidsmiljø

Ved utgangen av året var det seks deltidsansatte personer i KfS. Av disse er to menn og fire kvinner. Antall årsverk i 2015 utgjorde 2,8 (2,8). Gjennomsnittsalder er 49 år. Sykefraværet har vært 1 prosent av arbeidstiden.

KfS søker å vektlegge likestilling mellom kjønn ved rekruttering til stillinger i ledelsen og ved rekruttering til styrende organer. Det legges også vekt på å unngå all form for diskriminering ved ansettelser og i andre sammenhenger. Arbeidsmiljøet anses for godt.

Når det gjelder utbetalinger til ansatte og tillitsmenn vises til note 14.

Godtgjørelser til de ansatte er basert på fast lønn og det foreligger ikke bonusordninger for ansatte eller tillitsvalgte. Det samlede styret fungerer som godtgjørelsesutvalg.

Foretaket driver ikke virksomhet som forurensar det ytre miljø.

Samfunnsansvar

Regnskapsloven krever at KfS skal redegjøre for hvordan det forholder seg til sitt samfunnsansvar med hensyn til

- *Menneskerettigheter*
- *Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold*
- *Miljø og korrupsjonsbekjempelse.*

I den daglige driften ivaretar KfS sitt samfunnsansvar på disse områder på en god måte gjennom forretningsstrategier, håndbøker, instruksjoner, rutiner og retningslinjer. KfS arbeider for å fremme samfunnsansvaret bl.a gjennom opplæring og bevisstgjøring på områder som er risikoutsatt for kriminell aktivitet.

Virksomheten antas å medføre lave miljøbelastninger. KfS legger vekt på å redusere klima- og miljøpåvirkninger på områder der dette er mulig.

Frømtidsutsikter

Til tross for svakere konjunkturer ved inngangen til 2016 synes situasjonen til sparebankene å være god. Bankene har bygget opp egenkapital over flere år og er generelt i rute til å oppfylle myndighetenes krav til soliditet. Kredittveksten er moderat og flere banker har signalisert lavere vekst i 2016 blant annet for å nå økte målsettinger om nivå på egenkapital.

I 2015 har vi sett et mindre likvid obligasjonsmarked. Dette har medført høyere lånekostnader, målt som spread over nibor, og økte forskjeller mellom ulike låntakere, i hovedsak som følge av høyere likviditetspremier. Noen av årsakene kan være av forbigående karakter mens andre trolig har varig virkning som følge av konsekvenser av endrede reguleringer og rammevilkår som i effekt svekker likviditeten i markedet. En konsekvens er at likviditetspremien mellom store og små banker har økt. For KfS har denne utviklingen medført at foretaket er blitt mer konkurransedyktig som långiver til små og mellomstore banker.

KfS sin forretningsmodell har vist seg robust spesielt overfor de mindre bankene. Dette skyldes ikke minst selskapets solide kapitaldekning. Nye forslag til endrede regler og rammevilkår vil fortsatt utfordre KfS og den

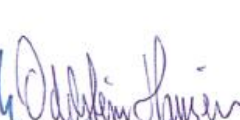
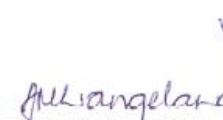
forretningsmodell som er etablert. Innføring av økte risikovekter på usikrede (senior) lån til sparebanker og økt minimumskrav til uvektet egenkapitalandel er to slike forhold som vil ha betydning for KfS fremover.

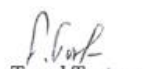
Takk

Styret vil takke for medlemmenes oppslutning om KfS i året som er gått. Det er gjennom medlemmenes bruk at kredittforeningen fortsatt kan være en viktig leverandør av kreditt til mindre og mellomstore norske sparebanker.

Bergen, 4. mars 2016

Styret for Kredittforeningen for Sparebanker

				
Peter Frølich	Oddstein Haugen	Anne Maria Langeland	Knut Oscar Fleten	Tore Karlsen
Styreleder	Nestleder	Styremedlem	Styremedlem	Styremedlem

Trond Tostrup
Adm.direktør

Regnskaps- og notehenvvisning

Resultatregnskap	16
Balanse	17
Kontantstrømoppstilling	18
Noter til regnskapet	20
Note 1 Regnskapsprinsipper	20
Note 2 Styring og kontroll av risiko – offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3)	23
Note 3 Geografisk fordeling av utlån og antall banker (mill.kr)	27
Note 4 Risikoklassifisering	28
Note 5 Verdipapirer	30
Note 6 Pålydende av sertifikat- og obligasjonslån	30
Note 7 Innlån	31
Note 8 Restløpetid og rentereguleringstidspunkt for eiendeler og gjeld	32
Note 9 Rentederivatavtaler	33
Note 10 Over- og underkurs ved innlån og aktivert gevinst/tap ved realisasjon av sikringsforretninger	33
Note 11 Renter av utlån til og fordringer på kunder	34
Note 12 Nærstående parter	34
Note 13 Innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner	34
Note 14 Utbetalinger og lån til ansatte og tillitsmenn i selskapet	35
Note 15 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader	36
Note 16 Skattekostnader	36
Note 17 Egenkapitalbeviskapital	37
Note 18 Egenkapitalbevegelse	37
Note 19 Kapitaldekning	38

Resultatregnskap

(i hele 1000 kr)

	Noter	2015	2014
Renter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		1 315	3 715
Renter av utlån til og fordringer på kunder		132 913	174 079
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		3 369	3 626
<i>Sum renteinntekter og lignende inntekter</i>		<i>137 596</i>	<i>181 420</i>
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		-	1 371
Renter og lignende kostnader på gjeld til kunder		901	1 109
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapir		130 095	171 401
<i>Sum rentekostnader og lignende kostnader</i>		<i>130 996</i>	<i>173 880</i>
<i>Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter</i>		<i>6 600</i>	<i>7 540</i>
<i>Andre gebyrer og provisjonskostnader</i>		<i>9</i>	<i>18</i>
<i>Gevinst/tap(-) på sertifikater og obligasjoner</i>		<i>-716</i>	<i>3</i>
Lønn m.v.	14	2 516	2 546
Pensjonskostnader	15	-	-
Sosiale kostnader		355	360
Administrasjonskostnader		1 134	1 244
<i>Sum lønn og generelle administrasjonskostnader</i>		<i>4 005</i>	<i>4 150</i>
<i>Andre driftskostnader</i>		<i>191</i>	<i>201</i>
<i>Resultat av ordinær drift før skatt</i>		<i>1 679</i>	<i>3 175</i>
<i>Skatt på ordinært resultat</i>	16	<i>578</i>	<i>911</i>
<i>Resultat av ordinær drift etter skatt</i>		<i>1 102</i>	<i>2 263</i>
Disponering			
<i>Avsatt til utbytte</i>		<i>1 000</i>	<i>1 250</i>
<i>Overført til/fra annen egenkapital</i>		<i>102</i>	<i>1 013</i>
<i>Sum disponeringer</i>		<i>1 102</i>	<i>2 263</i>

Balanse

(i hele 1000 kr)

Eiendeler	Noter	2015	2014
Utlån og fordringer uten avtalt løpetid	13	48 904	98 074
Utlån og fordringer med avtalt løpetid			
<i>Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner</i>		<i>48 904</i>	<i>98 074</i>
Nedbetalingslån til sparebanker	3	5 579 000	6 123 000
<i>Sum netto utlån til og fordringer på kunder</i>		<i>5 579 000</i>	<i>6 123 000</i>
Obligasjoner utstedt av andre	5	195 822	135 604
<i>Sum sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer</i>		<i>195 822</i>	<i>135 604</i>
<u>Immaterielle eiendeler</u>			
<i>Utsatt skattefordel</i>		<i>626</i>	<i>1 127</i>
<u>Forskuddsbetalinger og opptjente inntekter</u>			
Opptjente ikke-betalte inntekter		34 430	50 756
<i>Sum forskuddsbetalinger og opptjente inntekter</i>		<i>34 430</i>	<i>50 756</i>
Sum eiendeler		5 858 782	6 408 561

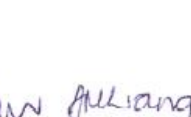
Gjeld og egenkapital	Noter	2015	2 014
Sertifikatgjeld		344 931	149 993
- Egne ikke amortiserte sertifikater		-50 000	-
Obligasjonsgjeld		5 238 226	5 907 729
- Egne ikke amortiserte obligasjoner		-	-40 000
Andre langsiktige låneopptak		-	-
<i>Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer</i>	6, 7	5 533 157	6 017 722
<i>Annen gjeld</i>		1 404	1 899
<i>Påløpte kostnader</i>		35 635	52 760
<u>Avsetninger til forpliktelser og kostnader</u>			
<i>Andre avsetninger</i>		320	944
Sum gjeld		5 570 515	6 073 325
Egenkapital			
<u>Innskutt egenkapital</u>			
<i>Egenkapitalbeviskapital</i>	17	50 000	50 000
<i>Overkursfond</i>		16	16
<i>Medlemsinnskudd som skal tilbakebetales</i>		232 935	280 005
<i>Sum innskutt egenkapital</i>		282 951	330 021
<u>Opptjent egenkapital</u>			
<i>Annen egenkapital</i>		5 317	5 215
Sum egenkapital	18	288 268	335 236
Sum gjeld og egenkapital		5 858 782	6 408 561
<u>Betingede forpliktelser</u>			
<i>Rentebytteavtaler</i>	9	480 000	860 000

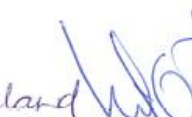
Bergen, 4. mars 2016

Styret for Kredittforeningen for Sparebanker

 Peter Frølich
 Styreleder

 Oddstein Haugen
 Nestleder

 Anne Maria Langeland
 Styremedlem

 Knut Oscar Fleten
 Styremedlem

 Tore Karlsen
 Styremedlem

 Trond Tostrup
 Adm.direktør

Kontantstrømoppstilling

(i hele 1000 kr)

	2015	2014
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skatt	1 679	3 175
Av og nedskrivninger på verdipapirer	-	-
Utbetaling til leverandører for varer og tjenester	-1 278	-1 212
Utbetaling til ansatte mv.	-2 521	-2 568
Utbetaling av renter	-147 180	-188 996
Innbetaling av renter	153 431	195 098
Endring i andre tidsavgrensingsposter	-8 248	-4 936
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-4 117	561
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetaling ved salg av sertifikater og obligasjoner	23 000	23 060
Utbetaling av nedbetalingslån til kunder	-1 167 000	-1 940 000
Innbetaling av avdrag på nedbetalingslån	1 711 000	2 453 000
Utbetaling ved kjøp av obligasjoner og sertifikater	-84 701	-41 631
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	482 299	494 429
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved utstedelse av obligasjonsgjeld/sertifikater	1 534 501	1 839 517
Innbetaling av lån fra finansforetak	-	-328 000
Innbetaling av medlemsinnskudd	35 010	32 385
Tilbakebetaling av medlemsinnskudd	-82 080	-
Utbetalinger ved innfrielse av obligasjonsgjeld/sertifikater	-2 013 533	-2 016 513
Utbetaling av utbytte	-1 250	-1 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-527 352	-473 611
Netto kontantstrøm for perioden	-49 170	21 380
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
ved periodens begynnelse	98 074	76 694
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
ved periodens slutt	48 904	98 074

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

Generelt

De anvendte regnskapsprinsippene er i samsvar med kravene i regnskapsloven, aktuelle årsoppgjørskrav og god regnskapsskikk. En del av nedenstående punkter er for tiden ikke aktuelle for KfS, men beskriver den regnskapsmessige behandling hvis postene blir aktuelle i fremtiden.

Årsregnskapet følger ellers i hovedsak de samme regnskapsprinsipper som årsregnskapet for 2014.

Opplysninger om nærstående parter

I samsvar med regnskapsloven § 7-30b, vil KfS i den utstrekning det er mulig gi de opplysningene som forutsettes om nærstående parter.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet korrigert for over- og underkurs. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendringer.

Enkelte poster er vurdert etter andre regler og redegjøres for nedenfor.

Utlån

Utlån er ved førstegangs måling vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verdivurderes utlån til amortisert kost etter effektiv rentemetode, som et uttrykk for virkelig verdi på utlånet. Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall for enkelte utlån eller grupper av utlån, er lånene nedskrevet. Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, beregnet etter forventet levetid på lånet. Nedskrivning er klassifisert som tapskostnad.

Renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemetode.

Virkelig verdi - markedsverdi

Verdipapirer som ikke er benyttet til sikringsforretninger, er vurdert til laveste verdi av bokført verdi og markedsverdi. Markedsverdi er satt til ligningsverdi alternativt omsetningsverdi på børs. Der det ikke foreligger børskurser er verdien satt i samarbeid med megler.

Sikringsbokføring

Sikringsbokføring er benyttet for å oppnå KfS sin målsetting om at regnskapet skal reflektere de underliggende økonomiske realiteter av alle transaksjoner. Sikringsbokføring innebærer at verdiendringer på sikringsobjekt og sikringstransaksjon blir bokført i samme periode.

Sikringsforretninger har til hensikt å nøytralisere eksisterende rente- eller valutarisiko. For at en avtale skal kunne klassifiseres som en sikringsforretning, kreves det en nær sammenheng mellom prisutviklingen for

sikringsforretningen og verdiutviklingen for den posten som sikres. Rente- og valutaavtaler som er benyttet for å sikre balanseposter eller andre finansielle instrumenter, er vurdert i sammenheng med den sikrede posten. Inntekter og utgifter fra disse forretningene resultatføres i samsvar med de postene de sikrer.

Gevinst/tap ved salg/innløsning av enkeltposter periodiseres i forhold til den aktuelle sikringsperiode.

Rentesikring

Renterisikoen styres slik at det er størst mulig samsvar mellom rentereguleringstidspunkt for eiendeler og gjeld. Renteposisjonene er knyttet til innlån, utlån, obligasjoner utstedt av andre samt renteinstrumenter. Postene skal samlet gi en renteposisjon innenfor de rammer som til enhver tid er gitt av styret.

Rente- og valutaavtaler

KfS anvender ulike typer finansielle instrumenter utenom balansen for å styre rente- og valutarisiko. Rente- og valutaavtaler er avtaler som inngås enten med kunder eller banker om fastsettelse av fremtidige rentevilkår og/eller valutakurser. Disse avtalene omfatter valuta-terminforretninger, valutaswapper, valutaopsjoner, FRAer, REPOer og renteswapper. Alle de inngåtte avtaler er sikringsforretninger. Rente- og valutakursdifferanser i avtalene er periodisert på samme måte som postene sikringsforretningene skal dekke.

Verdipapirer

Ved kjøp og salg av verdipapirer og finansielle avtaler, benyttes oppgjørsmåned som bokføringsdato.

Sertifikater og obligasjoner emittert av andre

Alle sertifikat- og obligasjonsplasseringer er enten klassifisert som omløpspapirer eller som sikringsportefølje som inngår i styringen av renterisikoen i balansen. Porteføljen av omløpspapirer er vurdert samlet til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Verdien av sikringsporteføljen er i balansen oppført til anskaffelseskost korrigert for periodisert kursdifferanse. Gevinst og tap ved realisasjon blir balanseført og periodisert som en korleksjon til løpende rentekostnader over gjenværende løpetid for det sikrede innlånet.

Salgs- og gjenkjøpsavtaler for obligasjoner, hvor erververen av obligasjonene er forpliktet til å selge obligasjonene tilbake til avhenderen, behandles regnskapsmessig som lån.

Egne obligasjoner

Oppkjøpte egne ikke-amortiserte obligasjoner er fratrasket obligasjonsgjelden med pålydende verdi. Eventuell overkurs kostnadsføres og eventuell underkurs inntektsført på kjøpstidspunktet i samsvar med NRS 18.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost tillagt oppskrivninger og fratrasket nedskrivninger og akkumulerte, ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger, basert på kostpris tillagt oppskrivninger, er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid. Dersom driftsmidlenes virkelige verdier er vesentlig lavere enn bokført verdi, og dette skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående, foretas nedskrivning til virkelig verdi.

Gjeld

Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Medlemsinnskudd

Medlemsinnskudd klassifiseres som egenkapital dersom instrumentet gir innehaveren rett til en proratarisk andel av foretakets netto eiendeler ved en eventuell avvikling og at instrumentet ikke har noen prioritet fremfor andre krav på foretakets eiendeler ved en avvikling. Videre er det et krav at medlemsinnskuddet kun kan tilbakebetales dersom foretaket har en tilfredsstillende økonomi, likviditet og kapitaldekning.

Overkurs/underkurs

Overkurs og underkurs ved utbetaling av utlån balanseføres. Overkurs kostnadsføres og underkurs inntektsføres planmessig lineært som en justering av de løpende renteinntektene frem til forfall på lånet eller første rentereguleringstidspunkt.

Ved innfrielse av lån til over- eller underkurs før lånets forfall eller rentereguleringstidspunkt, blir over- eller underkursen balanseført. Overkursen inntektsføres og underkursen kostnadsføres planmessig lineært som en justering av de løpende renteinntektene, frem til lånets opprinnelige forfall eller første rentereguleringstidspunkt.

Overkurs eller underkurs ved emisjon av sertifikater og obligasjoner balanseføres og blir resultatført planmessig lineært som en justering av løpende rentekostnader i perioden, frem til sertifikatets/obligasjonens forfall, eventuelt frem til første rentereguleringstidspunkt.

Ved tilbakekjøp av egne sertifikat- og obligasjonslån blir overkurs kostnadsført og underkurs inntektsført på kjøpstidspunktet i samsvar med NRS 18.

Inntektsføring av etableringsgebyrer

Etableringsgebyrer inntektsføres under andre gebyrer og provisjonsinntekter ved utbetaling av lån dersom gebyrene er lavere enn direkte kostnader ved etablering av lånet. Øvrige gebyrer for etablering av låneavtaler balanseføres og amortiseres over lånets forventede løpetid.

Ekstraordinære poster

Ekstraordinære poster er poster som er av uvanlig natur, som ikke opptrer regelmessig og som er vesentlige i forhold til virksomheten.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattepliktige inntekt og formue, mens endringen i utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjellene mellom det regnskapsmessige resultat og den skattepliktige inntekt.

Den utsatte skatteforpliktelsen er vist som egen post under avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser. Utsatt skattefordel vises som egen post under immaterielle eiendeler.

Note 2 Styring og kontroll av risiko – offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3)

(i hele 1000 kr)

Kapitaldekningsregelverket

Kapitaldekningsregelverkets bestemmelser fremgår av finansieringsvirksomhetsloven § §2-9, 2-9a, 2-9b, 2-9c og 2-9d, samt kapitalkravsforskriften, beregningsforskriften og konsolideringsforskriften.

Basel III-reglene består av tre pilarer:

Pilar 1 omfatter det regulatoriske minimumskravet til kapitaldekning. Det samlede beregningsgrunnlaget er summen av beregningsgrunnlagene for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Det enkelte finansforetak gis anledning til å velge ulike metoder for fastsettelse av beregningsgrunnlaget. Noen av metodene forutsetter forhåndsgodkjennelse fra Finanstilsynet. KfS benytter følgende metoder for fastsettelse av beregningsgrunnlaget:

Kredittrisiko:	Standardmetoden
Markedsrisiko:	Standardmetoden
Operasjonell risiko:	Basismetoden

Beregningsgrunnlag, kapitalkrav og ansvarlig kapital er beskrevet og spesifisert i notene.

Lovens minimumskrav til kapital tilsvarer 8 prosent av samlet beregningsgrunnlag. Kapitalen kan bestå av *ren kjernekapital*, *kjernekapital* og *tilleggskapital*. Reglene knyttet til pilar I krever minst 4,5 prosent ren kjernekapital av beregningsgrunnlaget. I tillegg stiller Basel III reglene krav til ulike tilleggsbuffere. Beregningsgrunnlag, kapitalkrav og ansvarlig kapital er beskrevet og spesifisert i notene.

- *Bevaringsbuffer* skal være 2,5 prosent ren kjernekapital av beregningsgrunnlaget. Bevaringsbufferen er generell, og nivået skal være fast over tid.
- *Motsyklisk kapitalbuffer* skal kunne settes opp eller ned avhengig av konjunktorene. Satsen på den motsykliske kapitalbufferen skal være mellom 0 og 2,5 prosent ren kjernekapital av beregningsgrunnlaget. Kravet til motsyklisk buffer er 1 prosent pr. 01.07.2015 og 2 prosent fra 01.07.2016.
- *SIFI buffer* er en buffer for *systemviktige institusjoner*. Kravet til SIFI buffer er 1 prosent pr. 01.07.2015 og 2 prosent fra 01.07.2016. Det er de store og systemviktige institusjonene som skal underlegges dette kravet.

Summen av ren kjernekapital omfatter minstekravet på 4,5 prosent, bevaringsbuffer på 2,5 prosent og systemrisikobuffer på 2 prosent. Summen av dette utgjør samlet et krav på minimum 9 prosent ren kjernekapital. I tillegg kommer eventuell motsyklisk buffer på inntil 2,5 prosent og SIFI buffer på inntil 2 prosent. Utover kravene i Pilar 1 kan det tilkomme ytterligere krav om ren kjernekapital som følge av Pilar 2 krav.

I tillegg til summen for ren kjernekapital kan annen kjernekapital utgjøre 1,5 prosent og tilleggskapital 2 prosent. Samlet ansvarlig kapital er summen av ren kjernekapital, kjernekapital og tilleggskapital. Beregningsgrunnlag, kapitalkrav og ansvarlig kapital er beskrevet og spesifisert nedenfor.

Pilar 2 av regelverket omfatter kravene til finansforetakenes egen prosess for vurdering av risiko og nødvendig kapital, herunder kapitalbehov som ikke er omfattet i *Pilar 1*. Prosessen for vurdering av risikoprofil og kapitalbehov i KfS er beskrevet under. I tillegg gir pilar 2 retningslinjer for myndighetenes vurderingsprosess.

I henhold til kapitalkravsforskriften har selskapet offentliggjort finansiell informasjon på hjemmesiden www.kredittforeningen.no

ANSVARLIG KAPITAL

KfS har følgende typer kjernekapital og tilleggskapital:

Post	Kort beskrivelse
Medlemsinnskudd	Ved utbetaling av lån fra foretaket trekkes minimum tre prosent medlemsinnskudd. Hele medlemsinnskuddet inngår fra 30.9.2015 i den ansvarlige kapital som ren kjernekapital.
Innskutt egenkapital	Omfatter innbetalt overkurs og teller med som ren kjernekapital
Opptjent egenkapital	Samlede tilbakeholdte resultater over tid som teller med i ren kjernekapital
Innskutt egenkapitalbeviskapital	Innskutt kapital som tidligere telte med i ren kjernekapital, men som fra 30.9.2015 teller med som tilleggskapital

Oversikt over ansvarlig kapital fremgår av note 19.

STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

Prosess for vurdering av risikoeksponering og kapitalbehov

Prinsippdokument for totalkapitalvurdering (ICAAP) i KfS har nedfelt at rapportering av risiko og kapitalbehov skal benyttes i styringen av foretakets risikoeksponering. Foretakets rapportering av kapitalbehov skal gjennomføres på årlig basis slik at styret løpende kan bedømme de risikoer som er knyttet til virksomheten. Det er videre nedfelt som et prinsipp at foretakets ICAAP-rapportering bør være en del av beslutningsgrunnlaget for strategiske valg.

Ledere med ansvar for å styre risiko i alle deler av virksomheten involveres ved rapportering av risiko og kapitalbehov til styret og administrasjonen.

Følgende risikoer gjennomgås og vurderes:

- Kreditt og motpartsrisiko
- Markedsrisiko, herunder rente-, valuta- og likviditetsrisiko.
- Refinansieringsrisiko
- Operasjonell risiko
- Strategisk risiko

KREDITTRISIKO

Samlet engasjementsbeløp

Foretakets samlede engasjementsbeløp utgjør 5,58 milliarder kroner per 31.12.2015 mot 6,13 milliarder kroner per 31.12.2014. Samlet engasjementsbeløp fordelt pr geografisk område fremgår av note 3. Samtlige lån er gitt til sparebanker. Engasjementsbeløp fordelt etter gjestående løpetid fremgår under likviditetsrisiko i note 8 til foretakets årsregnskap.

Mislighold og verdifall

For regnskapsformål defineres misligholdte engasjementer som engasjementer hvor det foreligger restanser på mer enn 90 dager. Definisjon av verdifall som benyttes for regnskapsformål, samt beskrivelse av metodene som benyttes for å fastsette verdiendringer og nedskrivninger fremgår under utlån i note 1 til foretakets årsregnskap. Foretaket har hittil ikke hatt misligholdte engasjementer og har heller ikke foretatt nedskrivninger på utlån. Brutto engasjementsbeløp fordelt på geografiske områder fremgår av note 3 til regnskapet.

Dokumentasjon

Utlån i foretaket er kun gitt til banker dokumentert med gjeldsbrev.

Rutiner og retningslinjer for styring av potensiell konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er en del av kredittrisikoen. Denne risikoen er særlig relevant for KfS som er konsentrert om en enkelt sektor med et begrenset antall potensielle låntakere. Sektorens betydning for samfunnsøkonomien, og det offentlige regelverk og den løpende kontroll som selskapene innenfor sektoren er underlagt av denne grunn, reduserer risikoen for et bredt sammenbrudd innenfor sektoren.

Konsentrasjonsrisikoen er særlig vurdert opp mot store engasjement.

Styret fastsetter en kredittramme på den enkelte bank. Etter de regler styret har fastsatt kan en bank få en kredittramme på inntil bankens tellende ansvarlige kapital. En bank kan likevel ikke få større låneramme enn den ansvarlige kapital i KfS.

Låneopptak innenfor den enkelte banks totale kredittramme vil kunne bli begrenset av gjeldende regelverk for største enkeltengasjement. Den enkelte bank må, innenfor sin samlede kredittramme, fordele sine låneopptak i KfS på flere ulike forfallstidspunkter for å redusere refinansieringsrisikoen.

MOTPARTSRISIKO

Styring og kontroll av motpartsrisiko

KfS anvender de vanligste finansielle instrumenter utenom balansen for å styre renterisikoen. KfS har ingen valutarisiko. Avtalene er inngått med anerkjente banker. Kredittrisikoen anses som lav.

KfS har inngått rentebytteavtaler med nominell pålydende kr 0,48 mrd. For en spesifikasjon av avtalene vises til note 9.

Alle de inngåtte avtaler er sikringsforretninger. Mark to market vurdering av kontraktene viser 7 kontrakter med en samlet positiv markedsverdi på 18,5 millioner kroner. Markedsverdi for kontraktene er beregnet ut fra rentekurven per 31.12.2015.

MARKEDSRISIKO

Styring og kontroll av markedsrisiko

KfS har ikke handelsportefølje av verdipapirer. Beholdning av obligasjons- og sertifikatplasseringer er enten likviditetsreserver og/eller inngår i styring av renteposisjonen. KfS tilstreber en likest mulig fordeling av løpetidene på eiendels- og gjeldssiden for å redusere risikoen ved renteendringer og vridninger av rentekurven. Sammen med finansielle instrumenter utenom balansen inngår obligasjonsplasseringene som sikringsforretninger for å dekke opp skjevheter mellom utlån og innlån. Foretaket har ingen plasseringer i aksjer. Porteføljen av obligasjoner inneholder både bank- og finansobligasjoner og ansvarlig lånekapital i bank. For spesifikasjon av porteføljen vises til note 5.

Renterisiko

Følgende posisjoner er det knyttet renterisiko til:

Type posisjon	Beskrivelse
Plasseringer i sertifikater og obligasjoner	Sertifikater og obligasjoner har renteklausuler som gjør at rentevilkårene er bundet enten i hele verdipapirets løpetid eller at regulering finner sted med fastsatte tidsintervaller.
Utlån til og innlån fra kredittinstitusjoner	Utlån til og innlån fra kredittinstitusjoner har renteklausuler som gjør at rentevilkårene er bundet enten i hele lånets løpetid eller at regulering finner sted med fastsatte tidsintervaller.
Sertifikat- og obligasjonslån, ansvarlig lån	Sertifikat- og obligasjonslån og ansvarlig lån har renteklausuler som gjør at rentevilkårene er bundet enten i hele lånets løpetid eller at regulering finner sted med fastsatte tidsintervaller.
Derivater (rentebytteavtaler)	Rentebytteavtaler er avtaler om å bytte bort en forpliktelse til å betale en fast rente i en angitt tidsperiode mot å betale en flytende rente i samme periode eller motsatt.

Som følge av at rentevilkårene for de ulike posisjonene, som beskrevet ovenfor, er bundet i en kortere eller lengre tidsperiode oppstår det en gevinst eller et tap for foretaket når markedsrentene for de tilsvarende tidsperiodene endrer seg.

Innenfor bestemte tidsintervaller kan foretaket ha netto eiendels- eller gjeldseksposering. Renterisiko måles ved å beregne effekten av parallelle skift i rentekurven på en og to prosentpoeng. En slik endring av rentekurven vil gi resultateffekt både gjennom endret nettorente og ved at verdien av balanseposter endrer seg. Renterisikoen måles hvert kvartal. Eksposering mot renterisiko er vist i note 8.

REFINANSIERINGSRISIKO

Minimal likviditetsrisiko er et viktig element i KfS sitt driftskonsept. Som hovedregel vil utlånene bli finansiert med innlån som har samme løpetid som utlånene. Det er også KfS sin policy å holde tilstrekkelige likviditetsreserver til å kunne møte eventuelle betalingsforsinkelser fra låntakernes side. På lang sikt vil en homogen lavrisiko utlånsmasse som lett kan avhendes, representere en ytterligere likviditetsmessig sikkerhet for kreditorene i KfS.

STYRING OG KONTROLL AV OPERASJONELL RISIKO

KfS ønsker generelt å holde en så lav risikoprofil som økonomisk og praktisk mulig. Foretaket har systematisk oppfølging av risikoutviklingen, i tillegg til årlig gjennomgang og rapportering av risiko innen alle vesentlige områder. Foretaket har høye etiske krav gjennom alle ledd i virksomheten.

Foretakets operasjonelle risiko beregnes kvantitativt i kapitaldekningen i Pilar I etter basismetoden som er nærmere beskrevet i Kapitalkravsforskriften.

I tradisjonell forstand er imidlertid styring av operasjonell risiko noe langt mer. Det er en prosess som omfatter en kvalitativ identifisering av risiko, måling, behandling, overvåking og oppfølging gjennom hele organisasjonen slik at våre mål med driften oppnås og bidrar til kvalitetsforbedring i alle ledd i virksomheten.

Styring av operasjonell risiko skjer blant annet gjennom automatiske og manuelle kontroller integrert i den løpende drift, opplæring, informasjon, beslutningsgrunnlag, lederovervåking og rapportering. Prosessenes gjennomføring er beskrevet detaljert i egne rutiner. Dette blir løpende oppdatert sammen med øvrig instruksverk. Kontrollelementer for øvrig kan være godkjenning, fullmakter, verifikasjoner, avstemminger, gjennomgang av driftsresultater, budsjettavvik, sikring av aktiva, arbeidsdeling, tilgangskontroller med mer.

Rapportering av etterlevelse av de interne prosesser på vesentlige virksomhetsområder skjer regelmessig til styret. Administrerende direktør avgir årlig en bekreftelse på gjennomføring av internkontroll og risikostyring.

Note 3 Geografisk fordeling av utlån og antall banker (mill.kr)

(i mill. kr)

Utlån fordelt etter fylke		2015		2014
	Antall	Utlån	Antall	Utlån
Østfold	3	425	4	480
Akershus	3	245	3	245
Oslo	1	145	1	138
Oppland	1	25	1	25
Buskerud	1	100	2	145
Vestfold	2	350	2	350
Telemark	1	150	1	100
Aust-Agder	7	795	7	720
Vest-Agder	1	125	2	175
Rogaland	4	710	5	980
Hordaland	4	421	4	521
Sogn og Fjordane	3	275	3	285
Møre og Romsdal	6	614	6	737
Sør Trøndelag	9	885	9	908
Nord Trøndelag	1	152	1	152
Nordland	3	162	2	162
Sum	50	5 579	53	6 123

Av lånene som ble utbetalt i 2015 var 57 prosent med løpetid på tre år eller mer mot 97 prosent i 2014.

	Antall lån	Forfall 2016	Forfall 2017	Forfall 2018	Forfall 2019	Totalt
2011	8	332				332
2012	10	382				382
2013	41	596	290	902		1 788
2014	39	25	965	360	560	1 910
2015	31	70	427	490	180	1 167
Sum	129	1 405	1 682	1 752	740	5 579

Engasjementsstørrelse	2015			2014		
	Mill. kr	%	Antall banker	Mill. kr	%	Antall banker
0 – 10 mill.	0	0	0	0	0	0
11 – 25 mill.	70	1	3	70	1	3
26 – 50 mill.	355	6	9	425	7	10
51 – 75 mill.	267	6	4	337	6	5
76 – 100 mill.	1 066	19	11	1 189	19	12
Over 100 mill.	3 821	68	23	4 102	67	23
Sum	5 579	100	50	6 123	100	53

Gjennomsnittlig engasjementsstørrelse er per 31.12.2015 kr 111,5 mill. (115,5).

Låntakere gruppert etter forvaltningskapital og lån	Antall låntakere	Samlet lån	Utnyttelse låneramme
Forvaltningskapital over 10 mrd.	5	680	8 %
Forvaltningskapital 5 - 10 mrd.	5	625	17 %
Forvaltningskapital 3 – 5 mrd.	9	1 157	32 %
Forvaltningskapital 1 – 3 mrd.	26	2 925	49 %
Forvaltningskapital under 1 mrd.	5	192	41 %
Sum	50	5 579	23 %

Note 4 Risikoklassifisering

Norske sparebanker representerer en god risikoklasse. Ingen norsk sparebank har påført sine kreditorer tap siden 1934. Sparebankene er underlagt omfattende offentlig tilsyn ved Finanstilsynet og utviklingen i den enkelte bank følges opp av markedsaktører og analytikere.

I sin kredittvurdering av låntakerne legger KfS til grunn det omfattende kredittanalysearbeid som utføres av ratingbyråer, norske meglerhus og banker. Det er i dag flere ulike meglerhus og banker som gir (skygge)rating til alle norske sparebanker. De største sparebankene har også offisiell rating fra en eller flere anerkjente internasjonale ratingbyråer.

KfS har i 2015 lagt til grunn den rating den enkelte sparebank har fra DNB Markets, Swedbank, Pareto Securities, Sparebank 1 Markets og Norne Securities. For at en bank skal kunne låne i foretaket er kravet at banken har ”investment grade” rating – det vil si minimum BBB- karakter - fra minst tre av de fem over nevnte meglerhus. Basert på ovenstående er samtlige lån per 31.12.2015 i KfS plassert i risikoklasse A i en inndeling av lån i risikoklasser fra A til E, der A er beste klasse.

Nedenfor er vist en tabell som gir en oppsummering av samlet utlånsvolum til sparebankene ved utgangen av 2015 fordelt på ratingklasse fra de fem ulike ratingkildene som KfS benyttet i 2015.

Kredittkarakter *)	DnB 1)	Norne Sec. 2)	Swedbank 3)	Pareto 4)	Spb 1 Markets 5)	Gjennomsnitt
A+	0,0 %	1,8 %	0,0 %	0,0 %	0,00 %	0,36 %
A	0,0 %	24,4 %	0,0 %	0,0 %	11,83 %	7,24 %
A-	26,7 %	33,7 %	21,8 %	5,8 %	55,51 %	28,71 %
BBB+	53,8 %	32,5 %	71,8 %	30,3 %	23,01 %	42,26 %
BBB	18,9 %	5,1 %	6,0 %	53,3 %	9,64 %	18,59 %
BBB-	0,6 %	1,9 %	0,4 %	10,6 %	0,0 %	2,72 %
BB+	0,0 %	0,6 %	0,0 %	0,0 %	0,00 %	0,13 %
	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

1) DNB Markets

Bankrapporten 2015/2

2) Norne Securities

Kredittboken 2015/1

3) Swedbank

Bankrapporten 2015

4) Pareto Securities

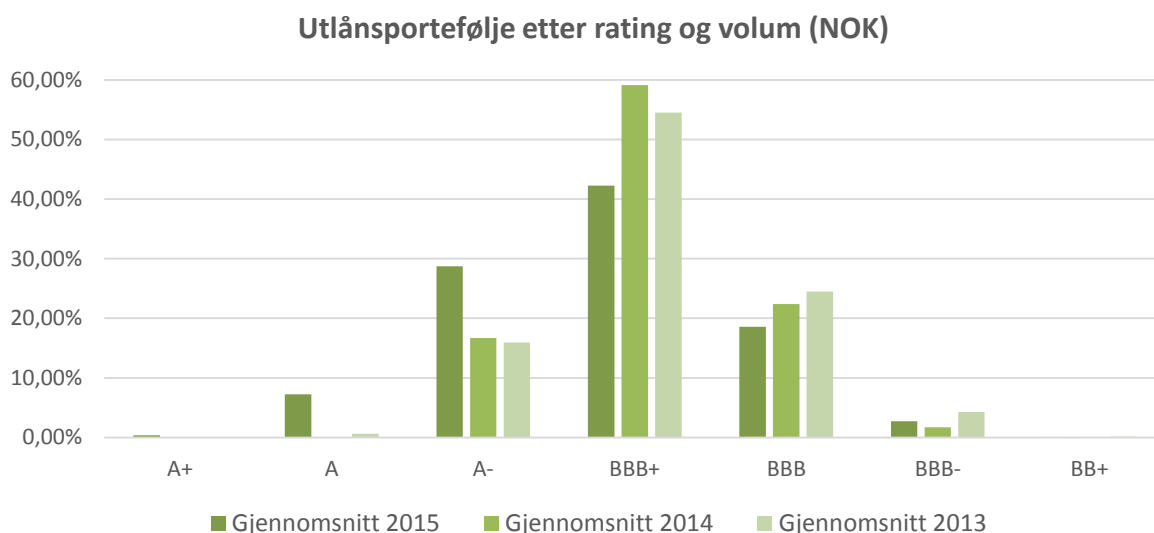
Bank-book 2015

5) Sparebank 1 Markets

Bankrapport 2015

Kredittkarakter (rating) er hentet fra en skala fra AAA (best) til C (dårligst). Karakteren beskriver låntakerens kredittverdighet og evne til å møte sine forpliktelser. Karakteren BBB- (investment grade) eller bedre reflekterer god kredittverdighet og god evne til å møte sine forpliktelser.

I figuren under har vi sammenstilt kredittratingen av utlånene i 2015 med tilsvarende tall for 2014 og 2013. Det har de to siste årene vært en bedring i kredittkvaliteten basert på eksterne ratinger. Den positive utviklingen har særlig sammenheng med bedring i lønnsomhet, kapitaldekning, likviditet og tap/mislighold. Bankene har i varierende grad overført boliglån til OMF kredittforetak. Dette påvirker kvaliteten på den gjenværende balansen. Dette synes hittil ikke å ha påvirket bankenes rating.

Styret i KfS fastsetter en kredittramme på den enkelte bank. For å få en kredittramme må en bank ha en kredittkarakter (rating) på BBB- eller bedre i et flertall av de eksterne ratinganalyser som KfS benytter ved kredittvurdering av bankene på det tidspunktet lånet innvilges.

Selv om alle låntakere i KfS er klassifisert i samme risikoklasse gjennomføres det en prisdifferensiering, slik at de som er best ratet, får en lavere pris enn de som er svakest ratet. Gjennom dette får man også med de best ratede

bankene som låntakere. Dermed blir gjennomsnittlig porteføljekvalitet høyere, antall låntakere stiger slik at risikospredningen bedres, og samlet lånevolum øker.

Note 5 Verdipapirer

(i hele 1000 kr)

KfS har ikke handelsportefølje av verdipapirer. Porteføljen av obligasjoner inneholder både bank- og finansobligasjoner og ansvarlig lånekapital i bank.

Det har vært følgende bevegelse i porteføljen i løpet av året:

	2015	2014
Bokført verdi 1.1.	135 604	117 669
Tilgang i løpet av året	84 233	41 207
Avgang i løpet av året	-23 002	-23 060
Av og nedskrivninger - tilbakeførte nedskrivninger	-1 013	-211
Bokført verdi 31.12.	195 822	135 604
Markedsverdi 31.12.	195 822	136 897

Verdipapirporteføljen hadde følgende sammensetning ved utgangen av året:

Risikovekt	Debitorgruppe	2015	2014
	0 % Stats- og statsvektede obligasjoner	35 151	35 187
	10 % Bank- og finansobligasjoner (OMF)	34 664	-
	20 % Bank- og finansobligasjoner	49 255	10 088
	50 % Bank- og finansobligasjoner	55 446	75 329
	100 % Ansvarlig kapital i bank	21 307	15 000
Totalt		195 823	117 669
Markedsverdi 31.12.		195 823	118 926

Note 6 Pålydende av sertifikat- og obligasjonslån

(i hele 1000 kr)

	2015	2014
Samlet pålydende av sertifikatlån	345 000	150 000
Samlet pålydende av beholdning av egne sertifikater	50 000	
Samlet pålydende av obligasjonsinnlånene	5 228 000	5 896 000
Samlet pålydende av beholdning av egne obligasjoner		40 000

Note 7 Innlån

(i hele kr)

Verdipapir- nr. (ISIN)	Lånebeskrivelse	Løpetid	Type lån 1)	Aktuell rente	Neste rente- regulering	Brutto utestående
NO0010599814	5,20 % KfS	10.02.11 - 10.02.16	FF	5,20 %		373 000 000
NO0010660996	FRN 3 mnd nibor + 130 bp	01.10.12 - 03.10.16	FF RR	2,42 %	04.01.2016	490 000 000
NO0010661879	3,50 % KfS	18.10.12 - 18.10.16	FF	3,50 %		100 000 000
NO0010669799	FRN 3 mnd nibor + 140 bp	18.01.13 - 18.01.18	FF RR	2,52 %	18.01.2016	575 000 000
NO0010672074	FRN 3 mnd nibor + 88 bp	15.02.13 - 08.03.16	FF RR	1,97 %	08.03.2016	370 000 000
NO0010684350	FRN 3 mnd nibor + 85 bp	26.06.13 - 10.02.17	FF RR	1,97 %	10.02.2016	500 000 000
NO0010692676	FRN 3 mnd nibor + 100 bp	28.10.13 - 29.10.18	FF RR	2,12 %	28.01.2016	600 000 000
NO0010697196	FRN 3 mnd nibor + 90 bp	27.11.13 - 27.02.18	FF RR	2,10 %	29.02.2016	515 000 000
NO0010703762	FRN 3 mnd nibor + 82 bp	12.02.14 - 12.02.19	FF RR	1,97 %	12.02.2016	480 000 000
NO0010709926	FRN 3 mnd nibor + 51 bp	22.04.14 - 18.04.17	FF RR	1,63 %	18.01.2016	500 000 000
NO0010720956	FRN 3 mnd nibor + 36 bp	01.10.14 - 29.09.17	FF RR	1,46 %	04.01.2016	345 000 000
NO0010725286	FRN 3 mnd nibor + 69 bp	09.12.14 - 09.12.19	FF RR	1,77 %	09.03.2016	205 000 000
No0010752876	FRN 3 mnd nibor + 110 bp	27.11.15 - 27.11.17	FF RR	2,30 %	29.02.2016	175 000 000
Sum						5 228 000 000
Egenbeholdning						
Over- og underkurser ved emisjon						10 225 918
Sum i følge regnskap						5 238 225 918
Sertifikatlån						
NO0010733785	FRN 3 mnd nibor + 27 bp	01.04.15 - 01.04.16	FF RR	1,37 %	04.01.2016	185 000 000
NO0010751373	FRN 3 mnd nibor + 73 bp	05.11.15 - 04.11.16	FF RR	1,82 %	05.02.2016	85 000 000
NO0010752389	FRN 3 mnd nibor + 72 bp	16.11.15 - 18.10.16	FF RR	1,81 %	18.01.2016	75 000 000
Sum						345 000 000
Egenbeholdning						-50 000 000
Over- og underkurser ved emisjon						-69 258
Sum i følge regnskap						294 930 742

1) Forklaringer:

C: Call

FRN: (Floating Rate Note) Lån med flytende (regulerbar) rente.

FF Lån med fast forfall

RR Lån med regulerbar rente

Børsnotering

KfS har notert samtlige ordinære obligasjonslån på ABM (Alternative Bond Market)

Tillitsmann

KfS har inngått tillitsmannsavtale med Nordic Trustee ASA i forbindelse med samtlige ordinære obligasjonslån.

Tillitsmannen har ansvaret for at långivernes rettigheter blir ivaretatt. Tillitsmannen skal bl.a. påse at

rentereguleringer og betaling av renter og avdrag skjer i henhold til avtale. Tillitsmannens ansvarsforhold fremgår av lånekontrakten.

Note 8 Restløpetid og rentereguleringstidspunkt for eiendeler og gjeld

(i hele 1000 kr)

KfS sine eiendeler består i vesentlig grad av mellomlange utlån. Disse er finansiert med obligasjonsinnlån med samme løpetid som utlånene og med egenkapital. KfS tilstreber like tidspunkter for renteregulering av eiendels- og gjeldssiden for å redusere risikoen ved renteendringer og vridning i avkastningskurven. For å dekke skjevheter mellom innlån og utlån benyttes i tillegg finansielle instrumenter utenom balansen.

Beløp fordelt etter avdragstidspunkt (likviditetsrisiko)

	Sum Balanse	Uten Forfall	Inntil 1 mnd.	1 - 3 mnd.	3 - 12 mnd.	1 - 5 år	Over 5 år
Eiendeler							
Innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner	48 904		48 904				
Nedbetalingslån til banker	5 579 000			758 000	647 000	4 174 000	
Øvrige finansplasseringer	195 822			4 999	31 141	159 683	
Andre eiendeler	35 056		-495	33 835	1 639	76	
Sum eiendeler	5 858 782		48 409	796 833	679 780	4 333 760	
Gjeld							
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	5 533 157			743 075	885 874	3 904 207	
Annen gjeld	37 358		11 852	22 434	3 071		
Sum gjeld	5 570 515		11 852	765 509	888 946	3 904 207	
Egenkapital	288 270	55 333			51 840	181 095	
Sum gjeld og egenkapital	5 858 782	55 333	11 852	765 509	940 786	4 085 302	

Beløp fordelt etter rentereguleringstidspunkt (renterisiko)

	Sum Balanse	Uten regulering	Inntil 1 mnd.	1 - 3 mnd.	3 - 12 mnd.	1 - 5 år	Over 5 år
Eiendeler							
Innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner	48 904		48 904				
Nedbetalingslån til banker	5 579 000		1 912 000	3 667 000			
Øvrige finansplasseringer	195 822		26 297	169 526			
Andre eiendeler	35 056	35 056					
Sum eiendeler	5 858 782	35 056	1 987 201	3 836 526			
Gjeld							
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	5 533 157		2 653 584	2 779 572	100 000		
Annen gjeld	37 358	37 358					
Sum gjeld	5 570 515	37 358	2 653 584	2 779 572	100 000		
Egenkapital	288 268	288 268					
Sum gjeld og egenkapital	5 858 782	325 626	2 653 584	2 779 572	100 000		
Avvik før poster utenom balansen		-290 570	-666 384	1 056 954	-100 000		
Poster utenom balansen			-100 000		100 000		
Avvik etter poster utenom balansen		-290 570	-766 384	1 056 954			

Note 9 Rentederivatavtaler

KfS anvender de vanligste finansielle instrumenter utenom balansen for å styre KfSs renterisiko. KfS har ingen valutarisiko. Avtalene er inngått med anerkjente banker. Kredittrisikoen anses som lav. Alle de inngåtte avtaler er sikringsforretninger. Mark-to-market vurdering av kontraktene viser 7 kontrakter med en samlet positiv markedsverdi på kr 18,5 mill. Markedsverdi for kontraktene er beregnet ut fra rentekurven per 31.12.2015.

Inngåtte avtaler (mill.kroner)				
Type avtale	Utløp	Antall	Kjøpt	Solgt
Renteswapper	2016	7		480
Totalt		7	-	480

Note 10 Over- og underkurs ved innlån og aktivert gevinst/tap ved realisasjon av sikringsforretninger

(i hele 1000 kr)

Netto over- og underkurs ved innlån	2015	2014
Balanseført 1.1.	-11 722	-7 718
Tilført i perioden	-3 931	-7 229
Kostnadsført/inntektsført i perioden	5 496	3 225
Balanseført 31.12.	-10 157	-11 722

Netto over- og underkurser ved innlån er ført som en korreksjonspost til sertifikat- og obligasjonsgjeld i regnskapet.

Netto balanseførte sikringsforretninger	2015	2014
Balanseført 1.1.	-758	-245
Tilført i perioden	-151	-989
Kostnadsført/inntektsført i perioden	985	476
Balanseført 31.12.	76	-758

Note 11 Renter av utlån til og fordringer på kunder

(i hele 1000 kr)

Renteinntektene på utlån består av renteinntekter fratrukket renterefusjon til låntakerne. Renterefusjonen kommer til utbetaling året etter at den er avsatt.

Renter av utlån til og fordringer på kunder	2015	2014
Brutto renter av utlån og fordringer på kunder	132 652	174 975
Renterefusjon til låntakerne	261	896
Renter av utlån til og fordringer på kunder	132 913	174 079

Note 12 Nærstående parter

(i hele 1000 kr)

Eiendoms kreditt

Eiendoms kreditt tok sammen med 49 sparebanker initiativ til etableringen av KfS. Eiendoms kreditt har en avtale med KfS om administrasjonssamarbeid. Mellomværende med Eiendoms kreditt fremkommer under følgende poster i regnskapet for KfS.

	2015	2014
<u>Resultatregnskapet</u>		
Generelle administrasjonskostnader	760	897
<u>Balanse</u>		
Annen gjeld	142	263
Egenkapitalbevis kaital	5 000	5 000

Det vises for øvrig til note 14 når det gjelder lån gitt av foretaket til øvrige nærstående parter.

Note 13 Innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner

I posten inngår bundne innskudd (skattetrekksmidler) med kr 200 834 i 2015.

Note 14 Utbetalinger og lån til ansatte og tillitsmenn i selskapet

(i hele kr)

	2015	2014
Lån til ansatte 1)	-	-
Lån til representantskapets medlemmer, styre og kontrollkomitémedlemmer samt selskaper hvor nevnte personer er ansvarlig medlem/styremedlem 1)	1 838 000 000	1 180 000 000
Utbetalinger til ansatte og tillitsmenn	2 580 645	2 578 776
<u>Styret</u>		
Peter Frølich	49 750	49 800
Knut Oscar Fleten	36 150	37 900
Oddstein Haugen	36 150	37 900
Tore Karlsen	36 150	13 900
Anne Maria Langeland	36 150	33 900
Odd Strand		26 750
<i>Sum godtgjørelse til styret</i>	<i>194 350</i>	<i>200 150</i>
<u>Kontrollkomité</u>		
Aage Kolderup Michelsen	30 300	24 900
Kjell Jostein Bø	21 750	22 200
Odd Einar Folland	21 750	
Mads Indrehus		22 000
<i>Sum godtgjørelse til kontrollkomité</i>	<i>73 800</i>	<i>57 400</i>
<u>Ledende ansatte 2)</u>		
Trond Tostrup	415 623	412 160
Lars W. Lynngård	676 659	645 308
Ann Cathrine Lærstad	138 600	
Johan K. Lyngvær (til 02.07.15)	242 056	478 606
Svein Erik Buck (til 24.6.2013)		28 800
<i>Sum godtgjørelse til ledende ansatte</i>	<i>1 472 938</i>	<i>1 564 874</i>
<u>Revisor 3)</u>		
Revisjon av årsregnskap	125 370	121 719
Annen finansiell revisjon	55 344	28 187
<i>Sum godtgjørelse til revisor</i>	<i>180 714</i>	<i>149 906</i>

1) Inkluderer lån til ledelsen

2) Godtgjørelsen til ledelsen omfatter lønn, pensjonskostnader og andre ytelser. Noen i ledelsen mottar også lønn fra Eiendoms kreditt i samsvar med avtalen om administrasjonssamarbeid.

3) Godtgjørelsen gjelder kostnadsført revisjonshonorar inklusiv merverdiavgift

Godtgjørelser til de ansatte er basert på fast lønn og det foreligger ikke bonusordninger for ansatte eller tillitsvalgte. Det foreligger heller ikke avtaler om særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforhold eller endring i verv. Godtgjørelser til representantskapet utgjør kr 4 100,- per møte (kr 2 850,- ved telefonmøte). I tillegg har ordfører i representantskapet et fast honorar kr 9 400,- per år. Godtgjørelsene til styret og øvrige tillitsmenn utgjør kun honorarer. Andre godtgjørelser er ikke avtalt.

Note 15 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

KfS har ikke tegnet kollektiv pensjonsforsikring. Pensjonsrettigheter for ansatte som også arbeider i Eiendomskreditt AS er dekket gjennom forsikring tegnet av Eiendomskreditt.

Utover dette har KfS ikke pensjonsforpliktelser og dermed ingen pensjonskostnader.

Note 16 Skattekostnader

(i hele kr)

Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjellene som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom de regnskapsmessige og de skattemessige verdiene.

	2015	2014
Resultat før skattekostnad	1 679 208	3 174 823
pluss/minus endring i midlertidige forskjeller	-8 005 827	-7 978 473
pluss endring fremførbart underskudd	6 334 291	5 293 162
minus ikke skattepliktige inntekter (permanente forskjeller)	-7 672	-489 512
pluss ikke fradragsberettigede kostnader (permanente forskjeller)		
Skattepliktig inntekt	-	-0
Innteksskatt 27%	-	-0
pluss formueskatt	85 151	186 582
Sum betalbar skatt	85 151	186 582
pluss/minus for mye(-) lite (+) avsatt skatt i fjor	-9 031	-120
pluss/minus endring i utsatt skatt	501 387	725 034
Årets skattekostnad	577 507	911 496

Avstemming av årets skattekostnad

Resultat før skattekostnad	1 679 208	3 174 823
Beregnet skatt 27 %	453 386	857 202
Bokført skatt	577 507	911 497
Differanse	-124 121	-54 295

Differansen forklares slik

Skatteeffekten av ikke fradragsberettigede kostnader		
Skatteeffekt av ikke skattepliktige inntekter	-2 071	-132 168
For mye (-) / lite (+) avsatt skatt i fjor	-9 031	-120
Utsatt skatt endret fra 27% til 25%	50 072	-
Formueskatt	85 151	186 582
	124 121	54 294

Utsatt skatt/ skattefordel i balansen

	2015	2014	Endring
Positive midlertidige forskjeller			
Verdipapirgjeld	10 722 567	4 591 891	-6 130 676
Negative midlertidige forskjeller som kan utlignes			-
Verdipapirer	-1 482 300	-635 762	846 538
Sikkringsforretninger	-116 428	-2 838 116	-2 721 689
Fremførbart underskudd	-11 627 453	-5 293 162	6 334 291
grunnlag for utsatt skatt/skattefordel (-)	-2 503 614	-4 175 149	-1 671 536
utsatt skatt/skattefordel 27% (25%) av grunnlaget	-625 903	-1 127 290	-501 387

Note 17 Egenkapitalbeviskapital

KfS hadde ved utgangen av 2015 en egenkapitalbeviskapital på kr 50 millioner fordelt på 50 000 egenkapitalbevis pålydende kr 1 000. Egenkapitalbeviskapitalen ble tegnet til kurs 103 og ble innbetalt 18. mai 2004.

Egenkapitalbeviskapitalen inngikk som ren kjernekapital i den ansvarlige kapitalen. Etter en vedtektsendring i 2014 består nå ren kjernekapital av medlemsinnskuddet som trekkes ved utbetaling av lån.

Egenkapitalbeviskapitalen regnes fra 2014 med som tilleggskapital i kapitaldekningen.

Egenkapitalbevisene er ved utgangen av 2015 eiet av til sammen 45 sparebanker og Eiendoms kreditt.

Egenkapitalbevisenes omsettelighet er i henhold til vedtektene begrenset og betinget av samtykke fra styret i KfS, jfr. allmennaksjeloven §§ 4-15 til 4-17. Egenkapitalbevisene som er registrert i Verdipapirsentralen er ikke børsnotert.

Note 18 Egenkapitalbevegelse

(i hele 1000 kr)

Egenkapitalbevegelse (1 000 kr)	Balanse 31.12.2015	Årets overskudd	Balanse 31.12.2014
<u>Innskutt egenkapital</u>			
Medlemsinnskudd	232 935		280 005
Egenkapitalbeviskapital	50 000		50 000
Overkursfond	16		16
Sum innskutt egenkapital	282 951	-	330 021
<u>Fri egenkapital</u>			
Opptjent egenkapital	5 317	102	5 215
Sum egenkapital	288 268	102	335 236

Med innføringen av CRD IV i 2014 oppfylte ikke lenger egenkapitalbeviskapitalen de nye kriteriene for å kunne telle som ren kjernekapital. Rene kjernekapitalinstrumenter skal dekke den første og proporsjonalt største delen av tap ettersom de oppstår sammenlignet med alle kapitalinstrumenter utstedt av foretaket. I KfS er det medlemsinnskuddene som er den dårligst prioriterte kapitalen. Etter regnskapsregelverket som anvendes må rene kjernekapitalinstrumenter være klassifisert som egenkapital. For å tilpasse foretakets vedtekter til CRD IV ble disse endret i 2014. I vedtektene er medlemsinnskuddet, som tidligere var definert som ansvarlig lånekapital og telte med 50 prosent i kjernekapitalen og 50 prosent i tilleggskapitalen, nå å regne som egenkapital. Hele medlemsinnskuddet er dermed ren kjernekapital. Endringene i vedtektene innebærer videre at overskytende midler ved avvikling tilfaller medlemmene proratarisk etter medlemmenes innskudd. Etter vedtektsendringen i 2014 tilfredsstiller ikke egenkapitalbeviskapitalen kravene til å inngå som ren kjernekapital eller annen kjernekapital, det er nå å regne som tilleggskapital i beregningen av kapitaldekningen.

I henhold til regnskapslovens § 6-3 har KfS i regnskapet for 2015 ført medlemsinnskuddet opp under egenkapital på en egen linje under «Innskutt egenkapital».

Note 19 Kapitaldekning

(i hele 1000 kr)

Kapitaldekningsreglene setter krav til kapitaldekning for finansforetak. Reglene setter et minimumskrav på åtte prosent ansvarlig kapital i forhold til en risikovektning av poster i og utenfor balansen. Tellende ansvarlig kapital for KfS består av følgende elementer:

	2015	2014
Kjernekapital		
Overkursfond	16	16
Annen egenkapital	5 317	5 215
Medlemsinnskudd	232 935	280 005
Fradrag for utsatt skattefordel	-626	-1 127
Sum kjernekapital	237 642	284 109
Tilleggskapital		
Egenkapitalbeviskapital	50 000	50 000
Sum tilleggskapital	50 000	50 000
Tellende ansvarlig kapital	287 642	334 109

Det risikoveide beregningsgrunnlaget for kapitaldekningen er sammensatt som følger:

	2015			2014		
	Bokført balanse	Vektet beløp	Kapital krav	Bokført balanse	Vektet beløp	Kapital krav
Risikovekt						
0 %	35 151					
10 %	34 664	3 466	277			
20 %	5 406 371	1 081 274	86 502	5 811 395	1 162 279	92 982
50 %	360 446	180 223	14 418	580 329	290 165	23 213
100 %	21 525	21 525	1722	15 709	15 709	1 257
Utsatt skattefordel	626			1 127		
Sum risikovektet balanse	5 858 783	1 286 488	102 919	6 408 560	1 468 153	117 452
Motpartsrisiko 1)	480 000	10 252	820	860 000	8 456	676
Kapitalkrav for operasjonell risiko		12 756	1 020		14 851	1 188
Sum beregningsgrunnlag	5 858 783	1 309 496	104 760	6 408 560	1 491 460	119 316
Kapitaldekning		21,97 %			22,40 %	
Kjernekapitaldekning		18,15 %			19,05 %	
Ren kjernekapitaldekning		18,15 %			19,05 %	
Uvektet kjernekapitaldekning		4,04 %				

1) Motpartsrisiko etter markedsverdimetoden

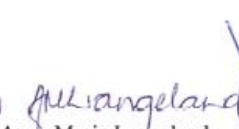
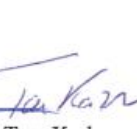
Erklæring i samsvar med verdipapirhandelsloven § 5-5

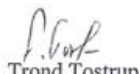
Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultater og stillingen til foretaket, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og sikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Bergen, 4. mars 2016

Styret for Kredittforeningen for Sparebanker

				
Peter Frølich	Oddstein Haugen	Anne Maria Langeland	Knut Oscar Fleten	Tore Karlsen
Styreleder	Nestleder	Styremedlem	Styremedlem	Styremedlem

Trond Tostrup
Adm.direktør

Til representantskapsmøtet i
Kredittforeningen for Sparebanker

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Kredittforeningen for Sparebanker, som består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Kredittforeningen for Sparebanker avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2015 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

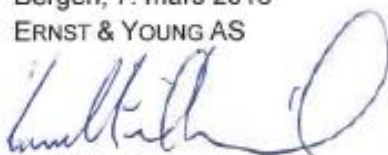
Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 7. mars 2016

ERNST & YOUNG AS

Karl Erik Svanevik

statsautorisert revisor

Vedtekter

Av 30.11.2015

I. FIRMA

- § 1 Selskapets navn er Kredittforeningen for Sparebanker. Selskapet er stiftet 03.05.2004.

II. FORMÅL

- § 2 Selskapets formål er å yte mellomlange og langsiktige lån til sine medlemmer. Bare norske sparebanker kan være medlemmer av foreningen.

III. KONTORKOMMUNE

- § 3 Selskapets forretningskontor er i Bergen.

IV. ANSVARLIG KAPITAL

- § 4 Foretaket skal til enhver tid ha en forsvarlig kapitaldekning samt oppfylle de minstekrav til kapitaldekning som følger av lov eller forskrift gitt av Kongen.

Selskapets ansvarlige kapital består av

Ren kjernekapital:

- Medlemsinnskudd
- Selskapets egne fond som kan godkjennes som ren kjernekapital av Finanstilsynet

Annen kjernekapital:

- Fondsobligasjonskapital med de begrensninger som følger av lov og forskrifter.

Tilleggskapital:

- Ansvarlig lån, jfr. § 6 og andre kapitalinstrumenter som oppfyller de krav som følger av lov og forskrifter.

Ved dekning av tap som ikke kan dekkes over driften eller av de generelle reserveavsetninger, og / eller ved dekning av underskudd på den løpende drift, har den ansvarlige kapitalen utenom fondsobligasjonskapital følgende prioritet:

1. Ansvarlig lån
2. Egenkapitalbeviskapital
3. Overkursfondet
4. Utjevningsfond og eventuelle andre fond
5. Låntakernes medlemsinnskudd

Fondsobligasjonskapital skrives ned eller konverteres til ren kjernekapital dersom den rene kjernekapitaldekningen kommer under 5,125%, eller et høyere nivå hvis dette er avtalt.

Beslutning om utstedelse av egenkapitalbevis, fondsobligasjoner og ansvarlig lån treffes av representantskapet. Særskilt samtykke fra Finanstilsynet må foreligge før beslutningen gjennomføres.

- § 5 Selskapets egenkapitalbeviskapital er NOK 50.000.000,- fordelt på 50.000 egenkapitalbevis a NOK 1.000,-, alle fullt innbetalt og lydende på navn. Egenkapitalbevisene skal registreres i Verdipapirsentralen.

Ethvert erverv av egenkapitalbevis er betinget av samtykke fra selskapets styre, jfr. allmennaksjeloven §§ 4 – 15 til 4 - 17. Erverv kan bare nektes når det foreligger saklig grunn. Det kan kreves at nekting av samtykke skal gis skriftlig.

Ved overgang av egenkapitalbevis har erververen stemmerett når ervervet er registrert i Verdipapirsentralen og ervervet ikke hindres av manglende samtykke, jfr. foregående ledd.

- § 6 Ansvarlig lånekapital skal være usikret og stå tilbake for selskapets alminnelige gjeld. Ansvarlig lånekapital må ha en løpetid på minst 5 år.

V. MEDLEMSKAP OG MEDLEMSINNSKUDD

- § 7 Enhver sparebank som tar opp lån i foreningen blir medlem av denne. Medlemskapet opphører når alle lån som låntaker har i foreningen er fullt innfridd og medlemsinnskuddet er tilbakebetalt, jfr. § 8.

- § 8 Senest når et lån utbetales, plikter låntakeren å innbetale et medlemsinnskudd som tilsvarer minst 3% av pålydende lånebeløp. Dersom lån til låntaker vektet høyere enn 20% etter reglene om risikovekting av aktiva i finansinstitusjoner, skal medlemsinnskuddet tilsvare minst 15% av pålydende risikovektet lånebeløp. Dersom risikovektingen for et lån økes til mer enn 20% mens lånet løper, plikter låntaker umiddelbart å innbetale ytterligere medlemsinnskudd slik at medlemsinnskuddet kommer opp i minst 15% av risikovektet lånebeløp.

Medlemsinnskuddet skal ikke forrentes.

Medlemsinnskuddet kan fritt nyttes til å dekke tap eller underskudd ved den løpende drift. I så tilfelle nedskrives de enkelte medlemsinnskudd likt i forhold til gjenstående saldo på medlemsinnskuddet.

Et medlem som helt innfrir et lån har, på de vilkår som fremgår nedenfor, rett til å få tilbakebetalt det tilhørende medlemsinnskudd i den grad det ikke er anvendt til dekning av tap eller underskudd.

Tilbakebetalingen kan ikke finne sted dersom selskapet ikke har en kapitaldekning som ligger minst 1,5%-poeng over det minstekrav som følger av lov eller forskrift, herunder bufferkrav og særskilte pålagte pilar II-krav, eller dersom tilbakebetalingen,

sammen med tilbakebetaling av medlemsinnskudd for andre lån som er innfridd, medfører at dette kravet ikke vil være oppfylt.

Tilbakebetaling av medlemsinnskudd kan finne sted såfremt selskapet har en tilfredsstillende økonomi, likviditet og kapitaldekning. Vurderingen gjøres av Finanstilsynet etter søknad, alternativt eller også etter forhåndstillatelse fra Finanstilsynet etter det regelverk som gjelder til enhver tid. Medlemsinnskuddet kan heller ikke tilbakebetales før regnskapet for det aktuelle år er gjort opp og godkjent i samsvar med god regnskapsskikk og forskrifter om avsetninger til og føring av tap fra Finanstilsynet, og det for øvrig fremgår at betingelsene i foregående ledd er oppfylt.

Et medlemsinnskudd utbetales under ingen omstendighet før ethvert tap som er påført foreningen ved det tilhørende lån, er dekket.

Bestemmelsene om medlemsinnskudd kan ikke endres uten etter pålegg fra offentlig myndighet eller uten samtykke fra 2/3-deler av den kapital som er representert direkte eller ved fullmakt på obligasjonseiermøte hvor eiere av sertifikater og obligasjoner utstedt av selskapet er innkalt.

VI. STYRET

§ 9 Styret består av minst fem og høyst syv medlemmer som velges av representantskapet.

De valgte styremedlemmer tjenestegjør i to år slik at minst to medlemmer er på valg hvert år. Etter det første året trer minst halvparten av de valgte medlemmene ut etter loddtrekning og etter ytterligere ett år de gjenværende.

Styremedlemmene kan gjenvelges.

For de valgte styremedlemmer velges inntil to varamedlemmer for ett år.

Styrets formann og varaformann velges av og blant de valgte styremedlemmer.

§ 10 Styrets formann skal sørge for at styret avholder møter så ofte virksomheten tilsier det, eller når et styremedlem krever det.

For at styrebeslutning skal være gyldig må den være fattet i møte hvor mer enn halvparten av styrets medlemmer er tilstede, og minst halvparten av det totale antall styremedlemmer har stemt for beslutningen. Ved stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

§ 11 Styret leder selskapets virksomhet. Det tilligger således styret blant annet å :

a) Treffe beslutning om opptak av lån.

b) Bevilge lån og fastsette vilkårene for lånet.

c) Bestemme hvorledes de av selskapets midler som ikke er utlånt skal anbringes.

d) Fungere som selskapets revisjonsutvalg

e) Meddele prokura og spesialfullmakter, herunder bemyndige administrasjonen til å treffe avgjørelser på styrets vegne.

f) Avgi innstilling til representantskapet om vedtektsendringer.

g) Ansette administrerende direktør.

Selskapet forpliktes med underskrift av styrets formann, administrerende direktør eller to av de øvrige styremedlemmer i fellesskap.

Administrerende direktør har den daglige ledelse i samsvar med instruks fastsatt av styret og godkjent av representantskapet.

VII. REPRESENTANTSKAPET

§ 12 Representantskapet består av 8 medlemmer og 4 varamedlemmer. Representantskapet bør være allsidig sammensatt av representanter fra de ulike distrikter, interessegrupper og næringer som er berørt av selskapets virksomhet.

2 av representantskapets medlemmer og 1 av varamedlemmene skal velges av egenkapitalbeviserne. De øvrige representantskapsmedlemmer og varamedlemmer velges første gang av stifterne. Deretter velges de av foreningens medlemmer.

Styremedlem, observatør og administrerende direktør kan ikke være medlem av representantskapet.

Funksjonstiden for representantskapets medlemmer er 2 år. Et av medlemmene som er valgt av egenkapitalbeviserne og 3 av de øvrige medlemmene trer ut hvert år. I første representantskapsmøte avgjøres rekkefølgen for uttreden de to første år ved loddtrekning. Varamedlemmene står på valg hvert år.

Representantskapet velger årlig ordfører og varaordfører blant sine medlemmer.

- § 13** Representantskapet sammenkalles av ordføreren og har møte minst en gang i året og ellers når ordføreren finner det nødvendig eller når det kreves av styret eller minst 2 av representantskapets medlemmer.

Ordinært representantskapsmøte skal avholdes innen utgangen av juni måned. Representantskapet innkalles med en frist på minst 14 dager.

Styret, administrerende direktør og revisor innkalles til representantskapets møter.

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst 3/4 av medlemmene eller varamedlemmene er tilstede. Ved stemmelikhet gjør ordførerens stemme utslaget. Er det nødvendige antall ikke tilstede, skal det innkalles til nytt møte. Dette har da avgjørelsesmyndighet uten hensyn til antall møtende.

- §14** Det tilligger representantskapet å:

- a) Velge styre, jfr. § 9, 1. ledd.
- b) Velge statsautorisert revisor
- c) Velge valgkomite for representantskapet
- d) Føre tilsyn med styrets og administrerende direktørs forvaltning av selskapet
- e) Fastsette resultatregnskap og balanse
- f) Fastsette anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd i h. h. t. den fastsatte balanse, og utdeling av utbytte
- g) Fastsette godtgjørelse til selskapets tillitsmenn og revisor
- h) Behandle saker som forelegges representantskapet av styret eller tre representantskapsmedlemmer
- i) Fatte vedtak om endring av vedtektene. Gyldig vedtak krever at minst 2/3 av de møtende stemmer for endringen

VIII.VALGKOMITEER OG VALG

- § 15** Medlemmenes valg til representantskapet, og alle valg som foretas av representantskapet, bortsett fra valg av revisor, forberedes av en valgkomite som foruten representantskapets ordfører består av to medlemmer som velges av og blant representantskapets medlemmer. Disse to velges for to år om gangen. Hvert år går den ut som har gjort tjeneste lengst, første gang etter loddtrekning. Et av valgkomiteens medlemmer skal representere egenkapitalbeviserne. Til valgkomiteen velges også et varamedlem som velges for ett år.

- § 16** De egenkapitalbeviserivalgte medlemmer og varamedlem i representantskapet velger en valgkomite på 3 medlemmer og ett varamedlem blant egenkapitalbeviserne. Inntil ett av komiteens medlemmer kan også være medlem i representantskapet. Valgene gjelder for to år om gangen. Hvert år går den/de ut som har tjenestegjort lengst, første gang etter loddtrekning. Varamedlemmet velges for ett år om gangen.

Valgkomiteen for egenkapitalbevisere skal forberede valget av egenkapitalbevisernes valg av medlemmer og varamedlem til representantskapet samt valg av medlemmer og varamedlem til valgkomiteen som er omtalt i denne paragraf.

- § 17** Medlemsbankene får i januar måned hvert år tilsendt oversikt over samtlige medlemsbanker i selskapet (låntakerforeningen). Medlemsbankene kan innen 14 dager fremsette forslag om medlemmer og varamedlemmer til representantskapet. Bare den administrative leder eller hans stedfortreder kan sitte i representantskapet. Alle som blir foreslått må ha sagt seg villig.

Oversikt over alle foreslåtte kandidater sendes ut til medlemsbankene sammen med valgkomiteens innstilling. Hver medlemsbank har deretter 10 dagers frist til å avgi stemme. For å være gyldig, må det på stemmeseddelen være anmerket så mange representantskapsmedlemmer og varamedlemmer som er på valg.

Stemmeseddelen sendes til selskapets revisor som sammen med styrets formann foretar opptelling hvorefter selskap og medlemsbanker meddeles hvem som er valgt.

- § 18** Eierne av egenkapitalbevis skal i valgmøte velge medlemmer og varamedlemmer til representantskapet, jfr. § 12, 2. ledd. Første gang velges 2 medlemmer og 1 varamedlem. Det avgjøres ved loddtrekning hvilke medlemmer som skal tre ut etter 1, 1 og 2 år. Deretter trer hvert år ut det medlem som har gjort tjeneste lengst.

Valgmøte skal holdes hvert år innen februar måned. Ordføreren fastsetter tid og sted for valgmøte.

Innkalling skjer ved brev til eierne av registrerte egenkapitalbevis senest 13 dager før møtet.

Egenkapitalbevisiere som vil delta på valgmøtet skal melde seg til selskapet innen en frist som er angitt i innkallingen. Fristen kan ikke være tidligere enn 3 dager før valget avholdes. En egenkapitalbevisier som ikke har meldt seg i rett tid kan nektes å delta i valget.

IX. SELSKAPETS VIRKSOMHET

- §19** Selskapet skaffer seg midler ved utstedelse av ihendehaverobligasjoner. Det kan også opptas innlån i andre former, forutsatt at forrentning og andre vilkår ligger innenfor rammen av de vilkår styret fastsetter for obligasjonslån.

Selskapet kan belåne egne eiendommer og oppta kortsiktige lån når likviditetsmessige forhold gjør dette nødvendig.

- § 20** Lån bevilges ut fra en samlet vurdering av lånsøkers kredittverdighet, herunder inntjeningssevne, størrelse på egenkapital og ansvarlig kapital, kapitaldekning, samt antatt risiko i virksomheten.

Styret fastsetter de nærmere retningslinjer for kredittvurdering og fastsettelse av lånerammer for medlemsbankene samt de prinsipper som skal gjelde for fastsettelse av lånevilkår.

X. ÅRSOPPGJØR

- § 21** Regnskapet følger kalenderåret.

Styrets forslag til resultatregnskap og balanse, styrets årsberetning og revisors beretning skal legges frem for og fastsettes av representantskapet.

XI. ALDERSGRENSE

- § 22** Høyeste aldersgrense for selskapets fast ansatte er 70 år. Funksjonstiden kan i særlige tilfeller forlenges.

XII. AVVIKLING

- § 23** Ved avvikling av Kredittforeningen for Sparebanker tilfaller overskytende midler medlemmene proratarisk etter medlemmenes innskudd.

XIII. IKRAFTTREDEN

- § 24** Disse vedtekter trer i kraft når de er godkjent av Kongen i h.h.t. lov av 10 juni 1988 nr 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner. Endringer i vedtektene krever tilsvarende godkjenning.

Ovenstående vedtekter er vedtatt av representantskapet 30.11.2015

